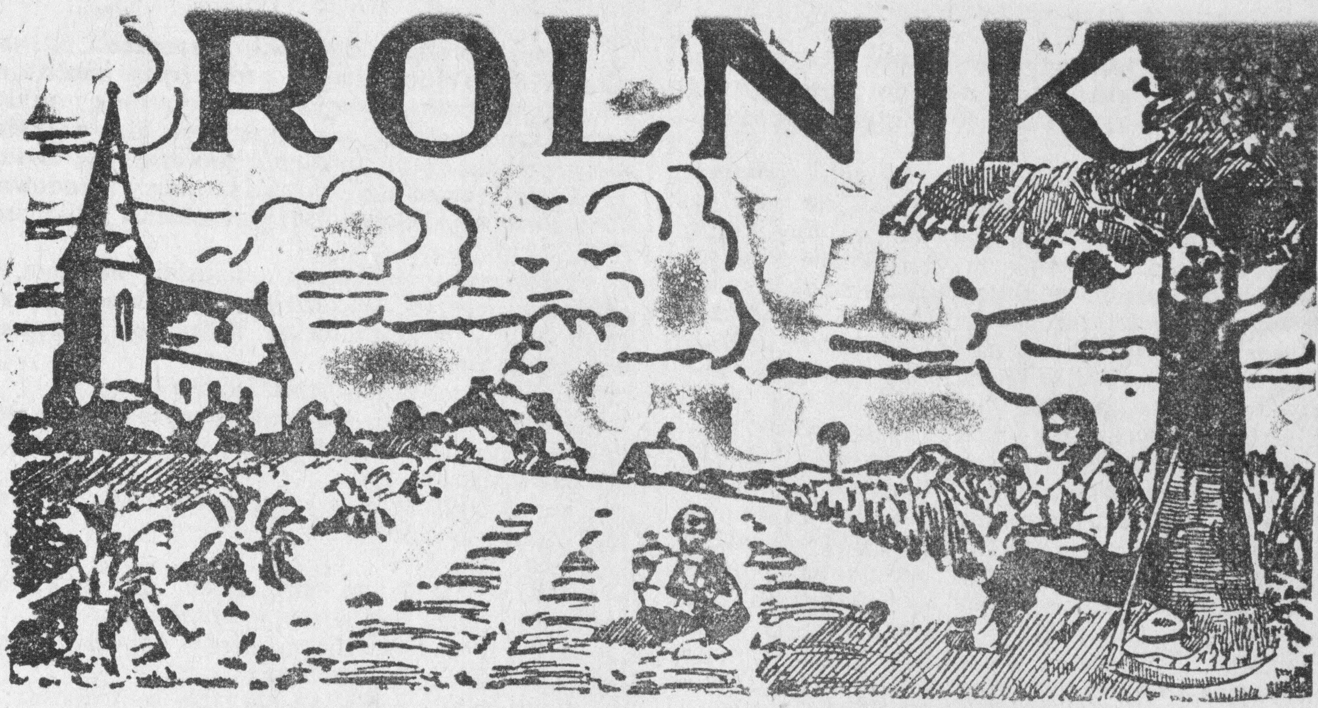

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok V. Nowemiasto, dnia 12 listopada 1931. Nr. 40

Moralny czynnik oszczędności.

Swiatowe położenie gospodarstwa społecznego jest tak trudne i tak zawikłane, że wszelkie nawoływania w zakresie oszczędzania i oszczędności muszą być poparte bardzo silnemi argumentami, aby wymusić dla siebie posłuch. Zapomina się bowiem o jednem, że, aby zmienić ciężkie położenie na lepsze, potrzeba jest wysiłku osobistego i osobistego ograniczenia się. Czekać na pomoc z zewnątrz, zapominając o konieczności osobistego opanowania własnym wysiłkiem swoich spraw, jest wyrazem słabości i nieudolności. Jednem słowem w trudnem położeniu gospodarczem ten tylko przetrwa, kto robi kalkulację z ołówkiem w ręku czyli kto oszczędza.

Oszczędność bowiem, to nietylko odrzucanie grosza do kasy, ale także unikanie i wszelkich wydatków zbędnych lub czynionych w porze nieodpowiedniej. Oszczędność — jest najwyższym rozumem gospodarczym, jest to trzymanie się starej zasady: wedle stawu grobla.

Tyle jednak już o takiej oszczędności mówiono i pisano i to nieźle, że pragnę zwrócić uwagę Sz. Czytelników na inne czynniki, współdziałające na polu oszczędności na te czynniki, które nie są ani groszem ani kapitałem pieniężnym, a jednak na gospodarkę pojedyńczego człowieka, a pozatem na gospodarstwo społeczne mają wpływ przemożny. Są to potęgi zapoznawane, niedoceniane i nie brane u nas, niestety, pod rozwagę.

Na imię im: Takt, fachowość i poszanowanie godności ludzkiej.

Takt jest naczelnym warunkiem powodzenia człowieka w życiu. Człowiek taktowny oszczędza niezwykle dużo na własnem zdrowiu, na nerwach i na wysiłku osobistym. Rozwaga jego pozwala mu na przemyślenie wszystkich okoliczności, wziąć pod uwagę wszystkie momenty działania, a tem samem na wybranie najwłaściwszej drogi postępowania. Takt jest zaletą o pierwszorzędnem znaczeniu gospodarczem: pozwala przełożonemu na umiejętne kierowanie gospodarstwem, pracownikowi — na spokojne wykonanie roboty.

Każdy inteligentny człowiek łatwo pojmie, że sprawnie, a tem samem oszczędnie, działać będzie maszyna gospodarcza, jeżeli będzie umiejętnie kierowana i spokojnie obsługiwana. Brak taktu nie pozwala na prostolinijność postępowania, wywołuje konflikty, powoduje podenerwowanie, które załamuje pracownika, pracującego wśród warunków nieodpowiednych, a tem samem niespokojnie i mniej wydajnie. Brak taktu tu ze strony kierownika gospodarstwa jest przyczyną podrożenia kosztów produkcji, jest zaprzeczeniem oszczędności.

Zastanówmy się jeszcze chwilę. Czy ten, co za pieniądze oddaje swą pracę gospodarzowi, zrzeka się prawa do taktownego, spokojnego i kulturalnego z nim obchodzenia się? Nie, praca najemna fizyczna, czy umysłowa jest największą zaletą człowieka, ale najwyższem dobrem ekonomicznem, które działa tylko wówczas według wszelkich zasad dobrej gospodarki, o ile jest umiejętnie użyte. Brak taktu świadczy o nieumiejętności używania tego dobra, a więc i o braku zmysłu oszczędności u gospodarza.

Umiar, wyrażający się w takcie, jest obowiązkiem tak gospodarza, jak i pracownika. Złym bowiem jest pracownik nietaktowny.

Sam takt nie jest jeszcze wystarczającym do oszczędnego wykonania pracy i prowadzenia gospodarstwa rolnego. Wymagać musimy fachowości. Nieprawdą jest, że syn rolnika z dziada pradziada ma już dostateczne przygotowania do kierowania gospodarstwem rolnem. To przygotowanie daje nietylko praktyka, ale i wykształcenie. Praktyka z wykształceniem fachowem zapewniają dopiero dobre prowadzenie gospodarstwa; a dobre znaczy jednocześnie oszczędne. Fachowcem ma być tak kierownik, jak

i pracownik. Z tych względów każdy rolnik ma obowiązek moralny wykształcić w szkole rolniczej swego syna i swoją córkę. O tem w dniu oszczędności należy pamiętać.

Godność osobista człowieka to jego największe dobro osobiste. Każdy człowiek, o ile ma sam własną godność osobistą, uszanuje w drugim jego godność ludzką. Warunkiem porozumienia między ludźmi jest praca na podłożu wzajemnego uszanowania ich godności osobistej. Ale toż warunkiem owocnej pracy jest praca na podstawie wzajemnego poszanowania. Tak gospodarz, jak i jego pracownik, mają tę samą godność ludzką, o ile są ludźmi uczciwymi, o tych tylko w tej chwili mówię. Nie uwierzę, aby człowiek naprawdę uczciwy i kulturalny w jakikolwiek sposób pragnął drugiemu okazać swą wyższość. Wręcz przeciwnie, miałem liczne tego dowody w mem życiu, że ludzie, zajmujący wybitne stanowisko, odznaczali się wyjątkową prostotą i skromnością. Praca z nimi była prawdziwą przyjemnością, wykonywano ją z uśmiechem na ustach i ochoczo. Nie czuło się ciężaru ponurej powagi kierownika i ciągłej podejrzliwości. Było to wzajemne zaufanie na ocenie wzajemnej godności osobistej. Nie zapominajcie, że szacunek, należny kierownikowi, jest tylko reakcją na szacunek, okazywany pracownikowi.

Tak poszanowanie wzajemne ułatwia pracę, a gdy ta jest wykonywaną ochoczo jest wydajniejszą. Tem samem wykonaną jest oszczędnie; na tej oszczędności zyskuje gospodarz.

Tak w kilku słowach pragnąłem wskazać na kilka ważnych czynników moralnych, wpływających wprawdzie niewidocznie, ale zato niezwykle silnie na wydajność pracy i na oszczędność szeroko pomyślaną.

Pokaz prac Sekcyj Przysposobienia Roln.

odbędzie się w piątek, dn. 20 XI. 31. o godz. 12 w poł. w Nowemmieście.

Przodownicy do czynu!

(Dokończenie).

W roku bieżącym również Pomorskie Tow. Rolnicze posiada bardzo szczupłe fundusze na nagrody w konkursach i dlatego wydawane nagrody będą, pod względem wartości, bez porównania mniejsze, niż w latach ubiegłych. Sprawa nagród zaś bywała i bywa przez część młodzieży, przystępującej do Konkursów Przysposobienia Rolniczego, traktowana jako wyłączny cel udziału w konkursach. O fałszywości takiego traktowania powyższej sprawy, pisałem już również obszernie kilkakrotnie na tem miejscu i dlatego nie będę się na ten temat tym razem rozwodził. Bądź co bądź, do dziś dnia jeszcze pewna część młodzieży konkursowej podejmuje pracę jedynie z myślą o nagrodzie, znaczna zaś część rodziców, jedynie w nadziei, że dziecko zdobędzie nagrodę, na jego udział w Sekcji Przysposobienia Rolniczego zezwala.

Wszystko to wskazuje, że rok bieżący może być rokiem przełomowym dla akcji Przysposobienia Rolniczego na Pomorzu.

Akcja powyższa od chwili rozpoczęcia, t. j. od roku 1928, tak pomyślnie się rozwijająca i mimo niewątpliwych braków i usterek, tak dodatnie rezultaty przynosząca, może w roku bieżącym dla wszystkich wyżej przytoczonych przyczyn poważnie się załamać.

I tutaj zwracam się do Was wszyscy Przodownicy i Przodowniczki Sekcji Przysposobienia Rolniczego P. T. R.!

W obcowaniu z Wami odniosłem wrażenie, że ogromna większość Was zdaje sobie doskonale sprawę, że do Sekcji Przysposobienia Rolniczego przystępować się powinno:

ani dlatego, żeby zdobyć nagrodę;

ani dlatego, żeby popisać się wysokiemi wynikami pracy przed ojcem, bądź też przed rówieśnikami, czy też sąsiadami ojca;

ani dlatego, żeby uzyskać dobry materjał siewny, czy hodowlany;

lecz dlatego:

żeby wdrożyć się za młodu do prawidłowej starannej i sumiennej pracy w rolnictwie;

żeby zdobyć podstawy wiedzy rolniczej i znajomość dobrego gospodarowania;

żeby wyrobić w sobie poczucie solidarności;

żeby przez powyższe, wychowało się nowe pokolenie rolnicze na wzorowych, w pełnem słowa tego znaczeniu, gospodarzy, którzy będą umieli zbudować mocne podstawy polskiego rolnictwa.

I teraz oto, Przodownicy i Przodowniczki, otwiera się przed Wami pole do działania!

Gdy szereg warunków przyczynił się w roku bieżącym do pewnego osłabienia akcji Przysposobienia Rolniczego na terenie Pomorza i gdy zachodzi obawa, że akcja powyższa może bardziej jeszcze osłabnąć w roku przyszłym, do Was należy do tego stanu rzeczy nie dopuścić!

Gdy Pomorskie Towarzystwo Rolnicze nie posiada dostatecznych środków na szeroką pracę w terenie i na szerokie propagowanie znaczenia akcji Przysposobienia Rolniczego wśród młodzieży rolniczej i wśród starszych rolników, Wy tę propagandę prowadźcie!

A gdy się spotkacie z obojętnem lub niechętnem ustosunkowaniem się czy to Waszych rówieśników czy starszych, zdobądźcie się na wysiłek i umiejcie tego rodzaju nastroje pokonać!

Niech Was przewidywane trudności nie zniechęcają do tej pracy! Stal hartuje się w ogniu! człowiek walcząc z przeciwnościami, pokonuje je, nabiera tężyzny ducha i umie potem dawać sobie w życiu radę.

Dołóżcie więc wszystkich starań, wytężcie wszystkie siły, aby akcja Przysposobienia Rolniczego na terenie Pomorza nie osłabła, aby utrzymała się na należytym poziomie.

Gdy osiągniecie to, rezultaty nie każą Wam długo na siebie czekać. Dadzą Wam wewnętrzne zadowolenie dobrze spełnionego obowiązku. Dadzą Wam wdzięczność tych, których potraficie za sobą pociągnąć.

Przodownicy i przodowniczki Sekcyj Przysposobienia Rolniczego PTR. do czynu! Inż. Wł. Ś.

Zamówienia

na kieszonkowy kalendarz rolniczy „Notatnik“ na rok 1932 przyjmuje Instruktorjat i Sekretarjat P. T. R.

Ochrona ptaków.

W ogrodach zamilkł świergot ptaków. Większa część odleciała na południe. Pozostałe samce kosów, zięby i sikorki mysikrólik, zostaną u nas przez zimę.

Coraz rzadsze dzięciołki wraz z sikorkami całą zimę będą patrolowały po drzewach owocowych, żeby sprzątnąć każdego szkodnika lub poczwarkę. Należy im ułatwić życie przez wyniesienie szperek od świeżej słoniny.

Świetną przynętą, a zarazem wyżywieniem jest tort, który sporządzamy, jak następuje: Rozpuścić kilogram łoju, dodać kilogram wysuszonej gliny, garść nasienia rzepakowego, słonecznika, siemienia lnianego i uformować z tego kule, przez które przed ostygnięciem przetknąć drewienko, za które kulę uwiesimy u gałęzi. Przekonamy się, jaką rozkosz sprawimy tym ptaszkom.

Zrobić to jednak w czasie największych mrozów — porze łagodnej niech oczyszczają drzewa ze szkodników. Zbyt wczesne podawanie karmy nie sprzyja naturalnemu przeznaczeniu ptaków, to jest poszukiwaniu pożywienia w świecie owadów, a zatem ich tępienia.

Każdy rolnik-hodowca powinien przystąpić do Spółdzielni Zbytu Trzody Chlewnej i Bydła na powiat lubawski z siedzibą w Nowemmieście, sp. z. o. odp.

Jeden udział wynosi 25 zł, wpisowe 5 zł.

Zgłoszenia przyjmuje zastępca przewodniczącego w Instruktorjacie i Sekretarjacie Pow. PTR. w Nowemmieście i Lubawie.

Wywóz gęsi z Pomorza.

Pomorze odgrywa w wywozie gęsi bardzo ważną rolę i rok rocznie wywozi większe ilości gęsi. Roku ub. wywieziono z Pomorza około 90 tys. szt., podczas gdy w r. b. kupcy wywieźli dotychczas tylko 20 tys. szt. Przyczynę tego przypisuje się poważnym niedomaganiom przy podziale kontyngentów wywozowych. To też zainteresowane kupiectwo zwróciło się o pomoc do gdyńskiej Izby przemysłowo-handlowej.

W rezultacie uznano konieczność podtrzymania kontroli wywozu gęsi ze względu na to, że przyczyni się to do podniesienia jakości produktu, a zarazem przyniesie poważne zyski producentom i wywozowcom. Zmniejszenie się wywozu drobiu tłumaczą trudnościami finansowemi Niemiec i przeładowaniem towarem rynku francuskiego. Na rynkach zagranicznych z powodu silnej konkurencji Węgier, Rumunji i Jugosławji dała się zauważyć tendencja zniżkowa, która działała hamująco na nasz wywóz, tem bardziej, że mamy do pokonania trudności natury administracyjnej państw, przywożących drób.

Bydło polskie w Szwajcarji.

Wkrótce mają odejść transporty próbne bydła do Szwajcarji złożone z materjału, mogącego liczyć na zbyt w Szwajcarji, a więc młodych buhajów i jałówek w wieku 2—2 i pół lat. Dotychczas Szwajcarja pokrywała swoje zapotrzebowanie bydło w Holandji i na Węgrzech. Według opinji fachowców bydło polskie ma wszelkie dane do zdobycia tego rynku.

Zwyżka cen żyta.

W ostatnim tygodniu na światowych rynkach zbożowych zanotowano dalszą zwyżkę cen żyta. Tak np. w Kanadzie zwyżka ta, w porównaniu z cenami sierpniowemi, wyniosła 47 procent. W St. Zjedn., w okresie ostatnich 6 tygodni, ceny żyta podniosły się o 20 procent.

Tak znaczna zwyżka cen tłumaczy się w ten sposób, iż zbiory żyta we wszystkich niemal krajach są znacznie mniejsze w tym roku. Dotyczy to szczególnie północnej i wschodniej Europy, gdzie zebrano żyta o 35 procent mniej, aniżeli w roku ubiegłym.

KOMUNIKATY

Wszechpolska wystawa drobiu, gołębi i królików w Toruniu.

Komitet Wystawy przypomina PP. Hodowcom Drobiu, gołębi, królików, że termin zgłoszenia eksponatów upływa z dniem 15 listopada rb.

Powyższa Wystawa budzi szerokie zainteresowanie wśród hodowców drobnego inwentarza w całym kraju i będzie bezwątpienia imponującym pokazem naszego dorobku na polu hodowli drobiu.

Bliższych informacyj udziela Komitet Wystawy w Toruniu, ul. Sienkiewicza 10. Komitet.

Dążąc do usprawnienia rachunkowości i gospodarki we spółdzielniach, a co za tem idzie, do zapewnienia spółdzielniom warunków normalnego rozwoju, zamierza Związek Rew. S. R. w Toruniu pogłębić wiadomości fachowe organiz. zawiadowczych spółdzielni. W tym celu, począwszy od dnia 15 listopada będą urządzane przez związek dwudniowe kursy — konferencje dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej Kas Stefczyka. Na kursach — konferencjach omawiane będą podstawowe wiadomości z przepisów prawnych w stosunku do spółdzielni, gospodarka oraz zasady kontroli spółdzielni przez Radę Nadzorczą, oprócz referatów nawiązujących do obecnego kryzysu, ponadto konferencja będzie poświęcona rozgraniczeniu terenu między sąsiadującemi Kasami Stefczyka.

O terminie i miejscu kursów dwudniowych otrzymają spółdzielnie oddzielne zawiadomienia.

Niezależnie od tego urządzi Związek w końcu listopada i początkach grudnia rb. 2-tygodniowy kurs rachunkowy dla kasjerów (rachmistrzów) Kas Stefczyka.

Zgłoszenia na kurs rachunkowy dla kasjerów (rachmistrzów) Kas Stefczyka nadsyłać należy do Związku Rew. Sp. Roln. w Toruniu, ul. Prosta 20 do dnia 20 listopada rb. Na kurs winni się zgłosić ci wszyscy kasjerzy (rachmistrze), którzy słabo się orjentują w rachunkowości jakoteż nieumiejący samodzielnie sporządzać zamknięcia rocznego (bilans). Nadmienia się, że poza wykładami rachunkowości uwzględniona będzie w szerokim zakresie gospodarka w Kasach Stefczyka w nawiązaniu do obecnego kryzysu w rólnictwie.

Zapisujcie się na kursy im. Stanisława Staszyca.

Z dniem 1 listopada rb. rozpoczyna się nowy rok szkolny na kursach korespondencyjnych im. Stanisława Staszyca w Warszawie. Z nowym rokiem szkolnym prowadzone są następujące kursy:

1. Populärny kurs rolniczy.
2. Kurs dla Gospodyń Wiejskich.
3. Kurs przysposobienia rolniczego.
4. Wyższy kurs rolniczy.
5. Kurs dla pszczelarzy.
6. Kurs dla podwórzowych urzędników gospodarczych.

Programy kursów wysyła na życzenie zainteresowanych Muzeum Przemysłu Rolnictwa, Kursy Rolnicze im. Stanisława Staszyca w Warszawie, Składowa 3, dokąd należy się zwracać po bliższe informacje.

Prosimy Zarządy Kółek Roln. o niezwłoczne ściągnięcie składki członkowskiej od członków Kółek Roln. Każdą ilość zebranej gotówki należy niezwłocznie przekazać pod adresem Pom. Stow. Roln. w Toruniu wzgl. wpłacić w Instruktorjacie i Sekretarjacie PTR. Instr. i Sekr. Pow. PTR.

Przypominamy członkom naszym, którzy zawarli umowy na ubezpieczenie na życie z niemieckiemi Zakładami i posiadają polisy, że w dniu 15 listopada rb. upływa ostateczny termin zgłaszania wniosków o wypłatę tych należności do Państw. Urzędu Kontroli Ubezpieczeń w Warszawie.

Biuro PTR. w Toruniu otrzymało z powyższego Urzędu formularze wniosków, które wysyła na życzenie zainteresowanych członków PTR.

Dyrekcja PTR.

Do Zarządów Kółek w sprawie nadsyłania protokołów z zebrań Kółek oraz spisów ubezpieczonych w P. S. U.

Niniejszem podajemy do Zarządów Kółek, iż obowiązkiem Zarządu jest dbać o dobro Kółka i wykorzystanie wszystkich możliwości, dostępnych dla zorganizowanych rolników. W tym celu należy:

1. Aby Centrala PTR. miała możność badania żywotności pracy w Kółku oraz poznać jego potrzeby, należy dopilnować, aby protokół z każdego zebrania miesięcznego był wysłany (najpóźniej w 7 dni po zebraniu) do Centrali PTR. Toruń, Królowej Jadwigi 20.
2. Do dnia 1 listopada należy nadesłać do Centrali PTR. spis członków Kółka, aby organizacja świadoma swej siły organizacyjnej mogła pracować tem wydatniej dla dobra rolnictwa.
3. Również do dnia 1 listopada należy nadesłać do Centrali PTR. w Toruniu spis członków ubezpieczonych w Pomorskiem Stowarzyszeniu Ubezpieczeń, abyśmy mogli dla tych członków uzyskać opusty od premji za 1931 r.

Zważywszy, iż Zarząd Kółka jest odpowiedzialny za straty, spowodowane uchybieniem w wykonaniu swoich obowiązków, prosimy o dopilnowanie powyższych oraz o nieprzekraczanie terminów.

Dyrekcja P. T. R.

Zwracamy uwagę

członkom Kółek Roln. P.T.R. na obowiązek regularnego opłacania składki członkowskiej.

ZE ZEBRAŃ KOŁEK ROLNICZYCH.

Lipinki. Zebranie Kółka Roln. odbyło się 13. 9. rb. przy udziale 20 członków. Zebranie zagaił prezes p. Dąbski. Następnie po odczytaniu protokołu wygłosił p. Skarżyński z Brzezin referat o spółdzielczym zbycie trzody chlewnej. Do Spółdzielni, która powstała w Nowemmieście, zapisało się narazie 8 członków. Po omówieniu spraw lokalnych zebranie zamknięto.

Sekr.

Lubawa. Miesięczne zebranie 4. 10. rb. zagaił prezes p. Tułodziecki przy udziale 10 czł. Po odczytaniu protokółów odczytał prezes artykuł z „Kłosów" pt. „W jedności siła" i „O pogłębianiu orki". W dyskusji czł. prosili o prelegenta oraz przyspieszenie urządzenia stacji buhaja. P. Prezes upraszał o uregulowanie należytości za węgiel i składek członkowskich. Po ściągnięciu składek od poszczególnych członków zebranie zamknięto. Sekr.

Lubawa. Nadzwyczajne Zebranie Kółka odbyło się dnia 12. 10. rb., na które przybyło 19 czł. Po zagajeniu zebrania przez prezesa i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania przez sekretarza, udzielił prezes głosu pow. sekr. P. T. R., p. Kołodziejskiemu, który zreferował sprawę podatku dochodowego, jak i ubezpieczenia od ognia. Nad referatem wywiązała się obszerna dyskusja. Następnie odczytał prezes Dział Urzędowy P. T. R. Wniosek p. Leśniewskiego, aby taryfa, dotyczącą służby gburskiej, była ogłoszona w „Rolniku" oraz wniosek p. Gołębiewskiego w sprawie bezrobotnych zostały obszernie przedyskutowane. Po omówieniu spraw bieżących nastąpiło ściąganie składek od poszczególnych członków i uregulowanie należytości za węgiel. Na tem zebranie zamknięto. Sekr.

Dębień. Zebranie Kółka Roln. 8. 10. rb. przy udziale 18 czł. zagaił Prezes. Po odczytaniu protokołu wygłosił kier. szkoły, p. Stryjkowski, referat pt.: „Prace jesienne w polu". Następne zebranie uchwalono odbyć 15. XI. 31. w Jeglji.

Sekretarz.

Radomno. Miesięczne zebranie Kółka Roln. 27. 9. rb. przy udziale 13 czł. zagaił prezes p. Sołobodowski. Po odczytaniu protokołu zdał prezes sprawozdanie z pow. zebrania PTR. w Lubawie. Po omówieniu wielu innych spraw zebranie zamknięto.

Następne zebranie odbyło się 25. 10. rb. przy udziale 11 czł. i 2 gości. Referat o uprawie roli w jesieni wygłosił naucz. ze szkoły Roln. z Sampławy, p. Ludwiczak. W wolnych wnioskach uchwalono założyć nową stację kopulacyjną stadnika zarodowego. Na członków przyjęto ks. prob. Gregorkiewicza i p. Marchlewskiego. Przyszłe zebranie ma się odbyć 29. XI. rb. o godz. 16-tej w lokalu p. Malinowskiego w Radomnie. Sekr.

Mroczno. Plenarne zebranie Kółka Roln. odbyło się 11. 10. rb. przy udziale 48 czł. i 2 gości. Zebranie zagaił prezes Przeczewski. Po odczytaniu protokołu i stwierdzeniu obecności czł. wygłosił referat: „Choroby zakaźne u koni i jak im przeciwdziałać" student p. Pączkowski, zaś ks. adm. Felskowski omówił jeszcze sprawę rakarni.

Drugie z rzędu zebranie Kółka Roln. odbyło się 1. XI. rb. Na zebranie to stawiło się 25 czł. Referat o „Dniu Oszczędności" wygłosił prezes Kółka. Po ściągnięciu składek członkowskich zebranie zamknięto.

Następne zebranie uchwalono odbyć 6 XII. 31 w lokalu p. Chechłowskiego. Sekr.

Synu rolnika!

Wstąp do Kółka Rolniczego i uczęszczaj na zebrania. Składki żadnej nie płacisz. Wszystka młodość rolnicza do Kółek Rolniczych!

ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH

w dniu 15 listopada 1931.

Dębień	o godz.	16-tej.
Szwarcenowo	„ „	17-tej.
Czerlin	„ „	16-tej.
Zielkowo	„ „	15-tej.
Wałdyki	„ „	16-tej.
Lubstynek	„ „	16-tej.